

EL LÈXIC DEL TITELLAIRE

Vocabulari sobre els titelles
Paraules i curiositats

01

MITMO

Sigla per anomenar la Mostra Internacional de Titelles de Mollet que es fa cada primavera, al mes d'abril.

02

Cal Titella

Instal·lació construïda per Galiot Teatre per descobrir el món dels titelles.

03

Castellet, guinyol, teatre de guinyol

Construcció feta habitualment de fusta, concebuda per representar-hi un espectacle de titelles.

04

Creueta

Estri per manipular un titella, que consta de dues tiges de fusta creuades, de les quals pengen els fils del titella que el fan moure.

06

Marioneta

Titella que s'acciona des de dalt mitjançant uns fils que pengen directament de les mans del titellaire o d'un estri en forma de creu que mou el mateix titellaire.

05 Llengüeta

Instrument de llautó que es col·loca a la part posterior del paladar per modificar la veu del titellaire.

07

Màscara

Careta que es posa al titellaire en un espectacle per representar un determinat personatge.

08

Ombres xineses

Espectacle basat en les ombres que es fan aparèixer sobre un teló blanc.

09

Teatre negre, teatre de llum negra

Espectacle teatral que es basa a fer veure figures, com ara titelles o objectes, il·luminades amb llum ultraviolada sobre un fons negre, amb els manipuladors totalment coberts de negre, de manera que només es veuen les figures pintades adequadament i sembla que apareguin i desapareguin, volin o es transformin.

10 Tija

Barreta llarga i prima que serveix per manipular un titella.

11 Titella

Ninot o qualsevol objecte de fusta, metall, pedra, cartró o matèria plàstica que es manipula amb la mà reemplaçant l'actor en el joc escènic.

15

Titella de guant, putxinel·li

Titella constituït per un cap i uns braços enganxats al vestit, dins el qual el titellaire fica la mà per bellugar-lo.

12 Titella de tija

Titella manipulat per sota mitjançant una barra inferior i amb un o tots dos braços moguts per una altra barreta.

13 Titella de con, titella de cucurutxo, titella d'embut

Titella manipulat amb una tija des de sota, la qual queda amagada per un embolcall de tela o metàl·lic en forma cònica.

16 Teatre de titelles d'actor

Teatre de titelles en què el titellaire es converteix en actor de l'espectacle i representa un personatge que interacciona amb el titella.

17

Titella d'objecte

Titella constituït per un objecte que cobra vida i es transforma en un personatge mitjançant la convenció escènica.

18

Titella de taula

Titella col·locat sobre una superfície plana, mogut per un manipulador a la vista del públic.

14

Titella txec

Titella sostingut per una tija que va del cap del titella a la creueta, la qual té uns fils que permeten bellugar els braços del titella amb independència del cos. El titella txec és típic del teatre de Praga.

Altres

És el mateix *ser un titella* o un ninot que *fer el titella* o el ninot?

Ser un titella és ser una persona manejable, mancada d'energia o de voluntat.

Fer el titella és fer el pallasso o ser la riota d'algu.

Què vol dir *fer ballar (algú) com un putxinel·li* o *com un titella*?
Vol dir fer a algú el que hom vol.

D'on ve l'expressió *moure els fils*?
Probablement del món titellaire.

Si hi posem article, què hi posarem: *el/la titella*?
Titella és masculí: *el titella*.